

Píše Michal Kosák

(E*forum, 24. 09. 2014)

Deset let od uveřejnění knihy o rabbi Richardu Federovi (G plus G, 2004) vydala **Zuzana Peterová** další svazek věnovaný významné rabínské osobnosti 20. století – titul **Rabín Gustav Sicher. Život, dokumenty, vzpomínky** (Sefer 2014). Podoba knihy, ale i podíl dalších autorů a pořadatelů vyžadují upřesňující informaci o obsahu. Knihu otevírá fundovaná biografická studie Daniela Polakoviče (s. 9–16) seznamující stručně s osudy G. Sichera (1880–1960): s rodinným zázemím, dětstvím a gymnaziálními studii v Klatovech, vídeňským školením na rabínském semináři a pražským studiem filosofie, s jeho učiteli (Adolfem Schwarzem ve Vídni a T. G. Masarykem v Praze), rabínskými působišti (hlavně v Náchodě, na Královských Vinohradech, za války v Jeruzalémě a po r. 1947 v Praze), s jeho překladatelskou činností (převod Pěti knih Mojžíšových do češtiny) i sionistickými aktivitami. Následuje rozsáhlá obrazová příloha (s. 18–74), již s D. Polakovičem sestavil nedávno zesnulý Tomáš Pěkný (1943–2013), který byl i iniciátorem vzniku těchto prvních dvou oddílů: zde jsou vedle Sicherových podobenek a snímků míst spjatých s jeho osobou reprodukovány objeveně i ukázky z jeho korespondence (např. s Viktorem Vohryzkem, Martinem Buberem či Sigmundem Freudem) nebo dokumenty z jeho působení v emigraci.

Druhou polovinu svazku (s. 76–141) pak tvoří antologie vzpomínkových textů, kterou teprve připravila Z. Peterová. Tyto texty, řazené v knize chronologicky podle toho, k jaké době v životě G. Sichera se vztahují, vznikly, jak uvádí poznámka (s. 142), na základě rozhovorů a korespondence, jež vedla autorka v letech 2007–2009. Autoři vzpomínek jsou zde uvedeni pouze prvními jmény (např. v podobě: „podle Imreho vzpomínky, 1947“). V těchto memorátech se s osobou G. Sichera pojí rysy jako laskavost, lidskost, humor a moudrost, silně pak rezonuje Sicherovo zraňující dilema, zda má v čase ohrožení zůstat se svou obcí, později pak trauma z toho, že tak neučinil. Něco přes dvacet textů zachycuje vzpomínky na léta 1937–1959, jež byly tedy zaznamenány přinejmenším s více jak čtyřicetiletým odstupem. Nelze se pak divit, že se v nich obraz osobnosti G. Sichera značně zužuje a že mají i proto omezenou poznávací hodnotu, sníženou i částečnou anonymizací vzpomínajících. Přínos těchto textů je ještě k tomu zásadně oslaben tím, že předkládané texty nejsou přímo zaznamenanými vzpomínkami, ale adaptací-převyprávěním, nivelizujícím zřejmě i styl jednotlivých vzpomínek, a to až do té míry, že tři osoby ve vzpomínkách nezávisle na sobě přejí G. Sicherovi zcela totožnými slovy, aby „obec znovu postavil na nohy“ (s. 116, 118, 119).

Tento nový spis není přitom prvním pokusem o připomínku Gustava Sichera, za

zmínku stojí snad sborník Jewish Studies. Essays in Honour of the Very Reverend Dr. Gustav Sicher, Chief Rabbi of Prague z roku 1955, vydaný péčí Rudolfa Iltise, v němž je publikována např. krátká práce M. Biče o Sicherových biblických převodech, především však je třeba připomenout antologii Sicherových textů Volte život (Praha 1975), kterou uspořádal opět R. Iltis. Ta obsahuje ovšem bohužel jen texty poválečné, tištěné většinou ve Věstníku Židovských náboženských obcí v Československu. Tím se prozrazuje i manko, které mohlo být v knize Z. Peterové alespoň částečně srovnáno. Knižně nepublikované totiž zůstávají např. texty, které psal Sicher před válkou do sionisticky zaměřených Židovských zpráv nebo do Židovského kalendáře, ale i do Českého slova, Času ad. V Židovských zprávách je mnoho textů, v nichž se věnoval sionismu, ale i významu jednotlivých svátků či funkci rabína, dále též aktuálnímu politickému dění, sionistickým kongresům, jednotlivým publikacím či osobnostem, jako byl T. Herzl, T. G. Masaryk nebo J. A. Komenský - tomu věnoval i svou doktorskou práci. Až se zas tedy bude dít další „pokus o připomenutí osobnosti G. Sichea“, je myslím konečně na řadě jeho vlastní dílo.

www.ipsl.cz